

Teleste

VUOSIKERTOMUS 1998

TELESTE – keskimääräiset*

vuositavoitteet viisivuotiskaudella

Liikevaihdon kasvu 20 %

Osakekohtaisen tuloksen kasvu 20 %

Liiketulosprosentti 15 %

Osinko nettotuloksesta 20 %

* kasvun odotetaan kiihtyvän jakson loppupuolella

HYVÄT OSAKKEENOMISTAJAT

Teleste saavutti 45-vuotisen historiansa parhaan tuloksen. Tämä loi erittäin hyvät edellytykset lähivuosille asetetun listautumistavoitteen toteutumiseen jo vuonna 1999. Tätä kirjoitettaessa Teleste tavoittelee pörssilistausta huhtikuun alussa ja valmistelut ovat edenneet suunnitelmien mukaan.

Viime vuodet päämääränämme on ollut kasvattaa yrityksen arvoa ja sitä kautta omistajien sijoitusten arvoa. Vuonna 1996 kannattavuuden heikentyessä ja ongelmien kasaantumisessa asetimme kaksi strategista päätavoitetta. Ensiksi meidän tuli keskittyä kannattavuuden parantamiseen. Toiseksi meidän tuli luoda perusta ja edellytykset tulevaisuuden kasvulle. Silloinen strategiamme oli "Kannattavuuden parantamisesta kannattavaan kasvuun". Etenkin Educational-liiketoimintaa koskeneesta raskaasta tervehdyttämisvaiheesta päästiin nopeasti luovempaan kehittämisvaiheeseen ja kaikki liiketoiminnot ovat sen jälkeen parantaneet vuosittain merkittävästi kannattavuuttaan. Vuosikymmenen alkupuoliskolla Teleste oli keskittynyt Pohjoismaihin ja Englantiin, joissa hyvän vuoden 1995 jälkeen kasvumahdollisuudet olivat jo hiipumassa. Pidemmän tähtäimen kasvu saattoi tapahtua vain maantieteellisen laajentumisen kautta. Vuonna 1996 Teleste Access Systems -liiketoiminnan Belgiaan, Hollantiin ja Saksaan perustamat toimipisteet olivat jo vuonna 1998 kannattavia. Belgiasta saatiin viime vuonna Telesten historian suurin kauppa, arvoltaan noin 70 miljoonaa markkaa.

Vuonna 1998 laajennettiin edelleen toimintaa uusille markkina-alueille. Teleste Educational -liiketoiminta avasi myyntikonttorin USA:an. Ranskaan, Espanjaan ja Kiinaan perustetut toimipisteet luovat taas puolestaan uusia mahdollisuuksia Teleste Access Systems -liiketoiminnan pidemmän tähtäimen kasvulle. Viime vuonna tekemämme kasvustrategian mukaisesti

Telesten onnistumisen mittarit

Henkilöstön tyytyväisyys

Asiakkaiden tyytyväisyys

Omistajien tyytyväisyys

Timo Toivola Toimitusjohtaja

olemme vahvistaneet sekä myynti- ja markkinointiresurssejamme että myös tuotekehityshenkilöstöä, jotta haasteelliset kasvutavoitteet seuraavalla viisivuotisjaksolla on mahdollista saavuttaa. Syksyllä 1998 avasimme tuotekehityskeskuksen Tampereelle.

Vuonna 1998 Telesten liikevaihto kasvoi 13 prosenttia ja oli 393,0 miljoonaa markkaa. Saatujen tilausten määrä puolestaan kasvoi 20 prosenttia 417,1 miljoonaan markkaan. Yrityksen kannattavuus parani merkittävästi. Liiketulos ja tulos ennen satunnaiseriä yli

Teleste Access Systems on laajakaistaisiin tietoliikenneverkkoihin tarkoitettujen signaalsiirtojärjestelmien valmistaja ja toimittaja.

Teleste Educational on maailman johtava kielenopetusjärjestelmien valmistaja ja toimittaja. Tuotteet markkinoidaan tuotenimillä Tandberg Educational ja Auditek.

Isossa-Britanniassa toimiva Teleste Home Networks valmistaa kotitalouksille tarkoitettuja tuotteita TV-signaalin kasittelyyn.

kaksinkertaistuivat ollen 55,7 miljoonaa markkaa ja 52,5 miljoonaa markkaa. Sijoitetun pääoman tuotto oli 37,8 prosenttia ja oman pääoman tuotto 60,3 prosenttia. Viimeinen vuosikolmannes oli sekä kasvun että kannattavuuden kehityksen kannalta selvästi paras. Kaikissa liiketoiminnoissa ensimmäinen vuosikolmannes on perinteisesti selvästi heikoin.

Nopeiden laajakaistaverkkojen teknologiaan erikoistuneen Teleste Access Systems -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 245,8 miljoonaan markkaan. Tuotekehitykseen ja uusille markkinoille tehdyistä panostuksista huolimatta liiketulos kasvoi 65 prosenttia 43,9 miljoonaan markkaan. Kauko-Idän ja Venäjän sekä Baltian talouskriisit ovat hidastaneet näistä maista suunnitelmista olleiden kasvumahdollisuuksien hyödyntämistä.

Kielenoppimisen multimediaympäristöihin keskittynyt Teleste Educational -liiketoiminta onnistui parantamaan kannattavuuttaan ja liiketulos kasvoi 65 prosenttia 6,8 miljoonaan markkaan. Ennakoitua nopeampi teknologiamurros sekä Kauko-Idän ja Latinalaisen Amerikan talouskriisit vaikeuttivat kasvutavoitteiden saavuttamista ja liikevaihto jäi edellisen vuoden tasolle 70,4 miljoonaan markkaan.

Englannin markkinoilla toimiva Teleste Home Networks -liiketoiminta kasvoi 81,4 miljoonaan markkaan. Kannattavuus parani ja liiketulos kasvoi 52 prosenttia 4,8 miljoonaan markkaan. Englannin markkinoiden lievässä taantumailmapiiressä liiketoiminta jäi hieman kasvutavoitteistaan.

Telesten tulevaisuudenkuvassa tiedonsiirto verkoissa kasvaa räjähdysmäisesti. Tätä kehitystä vauhdittaa etenkin dataliikenne, joka sulautuu yhteen teleliikenteen kanssa uudeksi Internet-pohjaiseksi tietoliikenteeksi. Uskomme, että alle viidessä vuodessa yli 80 prosenttia äänestä, datasta ja liikkuvasta kuvasta kulkee Internet-verkossa. Tässä tulevaisuudenkuvassa mikään yksittäinen siirtoteknologia ei tule saavuttamaan dominoivaa asemaa, vaan odotettavissa on lähinnä kaapeli-verkkojen, langattomien yhteyksien ja nopeiden parikaapeli-modeemien integraatio. Jatkossa myös tarve kaksisuuntaiseen siirtoon kasvaa merkittävästi. Telesten ollessa yksi Euroopan johtavia kaapeli-verkkoteknologian ymmärtäjiä, on tulevaisuudessa odotettavissa mielenkiintoisia haasteita.

Koko konsernin myönteisen kasvukehityksen uskotaan jatkuvan v. 1999 ja kannattavuustason säilyvän hyvänä. Kasvu painottuu myös kuluvana vuonna viimeiseen vuosikolmanneeseen. Olemme asettaneet itsellemme seuraaviksi viideksi vuodeksi kaksi päätavoitetta. Ensiksikin yrityksen tulee kasvaa kauden aikana keskimäärin 20 prosentin vuosivauhtia. Toiseksi kasvun on oltava kannattavaa ja liiketulos-tavoitteena on keskimäärin 15 prosentin taso. Kasvun ennustetaan kiihtyvän jakson loppupuoliskolla. Uusien avattujen markkinoiden vaikutukset liikevaihdon kasvuun tulevat meidän liiketoiminnassamme yleensä parin kolmen vuoden viiveellä.

Teleste Access Systems tulee jatkamaan panostuksiaan liikevaihdon kasvattamiseksi.

Vuonna 1998 lanseeratut uudet tuotteet ja myyntikonttorit Ranskassa, Espanjassa ja Kiinassa luovat hyvät edellytykset lähivuosien liikevaihdon kasvuille. Kannattavuuden uskotaan säilyvän hyvänä myös vuonna 1999.

Teleste Educationalin markkinoilla nopeutu siirtyminen perinteisistä kielistudioista uuden sukupolven multimediatuotteisiin, mikä yhdessä Latinalaisen Amerikan ja Aasian epävarman taloustilanteen kanssa vaikeuttaa vuoden 1999 kehityksen ennustamista. Uuden teknologian uskotaan luovan pitkällä tähtäyksellä mahdollisuuksia liikevaihdon merkittäväle kasvuille ja kannattavuuden parantamiselle.

Teleste Home Networksin uskotaan kasvattavan liikevaihtoaan. Kannattavuuden parantamiselle on olemassa edellytykset alkaneena vuonna. Englannin markkinoiden mahdollinen lievä taantumavaihe ja muutokset suurimpien asiakkaiden omistussuhteissa ja rakenteissa saattavat kuitenkin vaikuttaa vuoden 1999 kehitykseen.

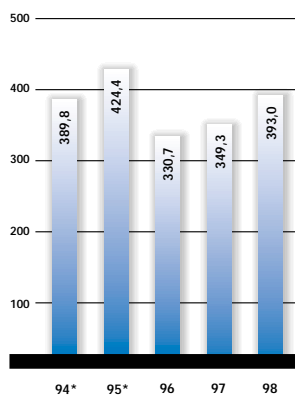
Kiitan Teleste-konsernin asiakkaita, asian-tuntevia työtovereita ja osakkeenomistajia sekä muita yhteistyökumppaneitamme luottamuksesta ja hyvästä yhteistyöstä, joka mahdollisti vuonna 1998 Telesten saavuttaman erittäin hyvän kannattavuuden.

Maaliskuussa 1999

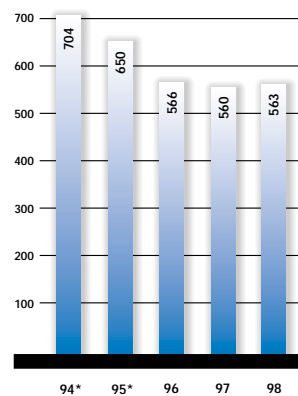
Timo Toivila

Toimitusjohtaja

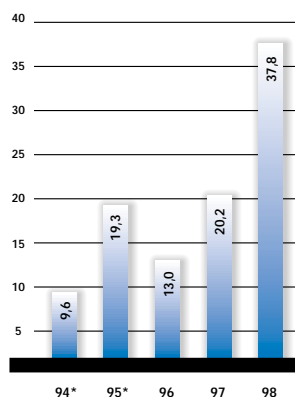
Liikevaihto, Mmk

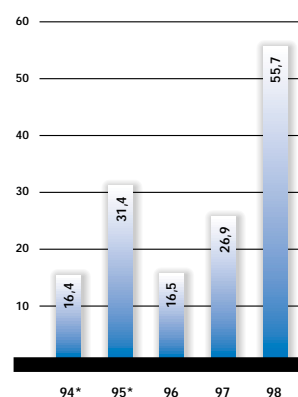
Henkilöstö keskimäärin

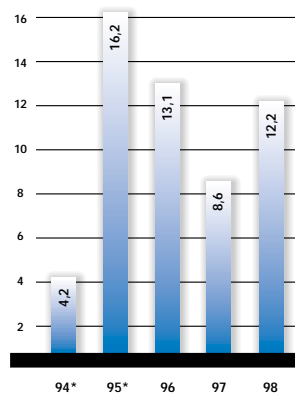
Sijoitetun pääoman tuotto-%

Liikevoitto, Mmk

Investoinnit, Mmk

*) sisältää vuoden 95 lopussa divestoidun Viestintä-divisioonan

HENKILÖSTÖ

Teleste toimii alalla, joka kiinnostaa huippuosaajia ja huippukykyjä. Kuitenkin näistä samoista kyvykkäistä ammattilaisista kilpailevat meidän kanssamme tietoliikennealan suuret suomalaiset ja kansainväliset yritykset. Tulevaisuutemme perustuu kasvuun. Tänä päivänä yksi meidän tärkeimpiä haasteitamme on se, miten pidämme huippukyvyt Telestellä, mistä löydämme kasvun vaatimat uudet kyvyt ja miten kehitämme koko henkilöstöämme.

Commitment To Growth -ohjelma on osa laajaa henkilöstön kehittämisohjelmavalikoimaa, jolla kannustetaan jatkuvaan oppimiseen ja uudistumiseen. Tämän vuosittain käynnistyvän kolmevuotisen johdon koulutuksen sisältöä voivat osallistujat käyttää hyväksi esimerkiksi MBA-tutkinnon suorittamiseen.

Johdon viestintätaitojen edelleen kehittämisen olemme nostaneet korkealle tehtävällisillämme. Toisaalta miten pystymme entistä selkeämmin viestittämään Telesten visiot, tavoitteet sekä strategiat ja toisaalta, miten tunnustamme paremmin hyvät ja erinomaiset työsu-

oritukset. Molempipuolinen henkilökohtainen palaute Telestellä jo vuosittaiseksi käytännöksi muodostuneissa kehityskeskusteluissa auttaa toimintojemme jatkuvaa kehittämistä.

Telesten tulevaisuuden kannattavan kasvun kulmakivenä on motivoitunut ja haastavien tavoitteiden saavuttamiseen sitoutunut henkilöstö. On tärkeää, että Telesten ilmapiiri tulevaisuudessakin kannustaa henkilöstöä huippusuorituksiin ja rikkomaan rajojaan. Jälleen syksyllä tehtävä henkilöstön ilmapiirikartoitus tuo varmaankin uusia toimintamme ja työympäristömme kehitystarpeita.

Ymmärrämme, että palkitseminen ja kannustus vaikuttavat henkilöstön motivaatioon. Seuraamme kansainvälistä kehitystä aktiivisesti ja pyrimme nykyisiä palkitsemis- ja kannustusohjelmia edelleen kehittämään. Telestellä käynnistettiin v. 1997 liiketoimintojen tulospalkkaus- ja bonusjärjestelmien lisäksi optiolainaohjelma, jonka piirissä on 42 henkilöä eri maista ja eri organisaatiotasoilta. Optiot vapautuvat käytettäväksi kolmessa erässä, joista viimeinen joulukuussa 2001.

KONSERNIN JOHTO

Timo Toivila Toimitusjohtaja

LIIKETOIMINTOJEN JOHTAJAT

Timo Salokoski

Teleste Access Systems

Juha Haltia

Teleste Educational

Martin Smith

Teleste Home Networks

KONSERNIHALLINTO

Antti Salminen Talousjohtaja

Hannu U. Ketola

Henkilöstön kehityspäällikkö

HENKILÖSTÖ	1997	1998
Tuotekehityksessä	75	81
Tuotannossa ja materiaalihallinnossa	355	361
Myyntissä ja markkinoinnissa	91	106
Taloudessa ja tietotekniikassa	34	33
Suomi	357	370
Muut maat	198	211
Access Systems	308	319
Educational	92	94
Home Networks	148	160
Konsernihallinto	7	8
Yhteensä	555	581

TELESTE ACCESS SYSTEMS

Teleste
CONVERTER
TYPE SIC 322

151
⊕
100

TELESTE ACCESS SYSTEMS suunnittelee ja toteuttaa yksilöllisiä, kilpailukykyisiä ja joustavia laajakaistaverkkoja kaapelioperaattoreille maailmanlaajuisilla markkinoilla.

Teleste Access Systems -liiketoiminta on Euroopan johtava laajakaistaisten kaapeliverkkojen teknologian kehittäjä sekä laite- ja järjestelmätoimittaja. Kaapeliverkoissa pystytään välittämään samanaikaisesti kuvaa, ääntä ja dataa nopeasti ja kaksisuuntaisesti. Teleste Access Systems on myös johtava videovalvonnan signaalinsiirtoverkkojen laitteiden kehittäjä ja toimittaja.

Liiketoiminnan tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa kaapelioperaattoreiden yksilöllisiin tarpeisiin taloudellisesti kilpailukykyisiä ja tulevaisuudessa joustavasti edelleen kehitettäviä laajakaistaverkkoja maailmanlaajuisilla markkinoilla. Tavoitteena on parantaa operaattorin omaa kilpailukykyä ja joustavuutta ohjelmatarjonnassa hyödyntäen Access Systems -liiketoiminnan usean vuosikymmenen kokemusta ja tuotekehitysosaimista analogiatekniikassa sekä viimeisintä osaimista digitaalitekniikassa sekä laajan myyntiverkoston läheisiä asiakaskontakteja.

MARKKINAKATSAUS

Kuluttajille tarjottavien uusien informaatio- ja TV-palvelujen tarjonta on laajenemassa kaikkialla maailmassa. Internetin ja digitaalisen television käytön nopea kasvu on tärkein markkinoiden kehitykseen vaikuttava tekijä. Näiden palvelujen käyttäjämäärät ovat erittäin voimakkaassa kasvussa.

Teleste Access Systemsin asiakkaiden liiketoiminta oli 1998 edelleen vahvassa kasvussa. He myös rakensivat ja uudistivat tietoliikenneverkkojaan aiempaa enemmän.

Siirtyminen digitaalitekniikkaan on jo meneillään ohjelmasisällön lähettämässä. Noin kolmannes kanavista lähettääkin jo signaalinsa digitaalisesti, jolloin ainoastaan TV-kuvan muut-

tuneet tiedot siirretään, ei aina koko kuvaa uudestaan. Digitaalisten kaapeliverkkojen suurimmat edut ovat kahdeksan kertaa suurempi siirtokapasiteetti, palvelujen kohdentaminen sekä parempi kuvan laatu. Toistaiseksi kaapeliverkoista vain muutama prosentti pystyy välittämään digitaalisia ohjelmia kuluttajalle asti. Pisimmällä ollaan Englannissa, Suomessa ja Ruotsissa, joissa digitaalisten TV-ohjelmien lähetykset alkavat lähiaikoina. Noin 10–15 vuoden sisällä kaikki ohjelmatarjonta on digitaalista, johon mennessä myös valtaosa vanhoista kaapeliverkoista uudistetaan digitaalisiksi sekä kaksisuuntaisiksi.

Rein Brijssinck
Aluemyyntipäällikkö, Belgia

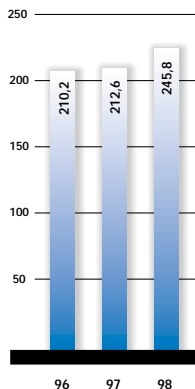

Kuvan, äänen ja datan siirtämiseen käytetään sekä valokuitua että perinteistä koaksiaali-kaapelia. Teleste Access Systems hallitsee molemmat tekniikat ja se näkyy tuloksessa.

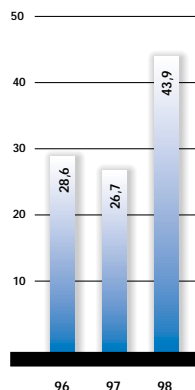
Liikkuvaan kuvaan liittyvissä palveluissa, kuten TV-ohjelmissa, kaapeliverkko on tänä päivänä ainoa taloudellinen verkkovaihtoehto. Data- ja puhelinpalveluissa eri verkkoratkaisut sitä vastoin kilpailevat keskenään.

Suuret mediakonsernit pyrkivät määrääväään asemaan ohjelmasisällön kehittämisessä mainontaan ja sponsorointiin käytettävien suurten rahassummien takia. Lainsäätäjät pyrkivät edelleen avaamaan teletoimialaa kilpailulle ja siten nopeutamaan uusien palveluiden tarjoamista kuluttajille. Operaattoreiden välisen kilpailun kiristyminen on saanut aikaan lukuisia yritysostoja ja alliansseja, jotka johtavat verkkojen yhdistämisiin laajemmiksi kokonaisuuksiksi.

Videovalvontaliiketoiminnan kasvu jatkuu maailmanlaajuisesti, sillä yleinen rauhattomuus

Teleste Access Systemsin liikevaihdon kehitys, Mmk.

Teleste Access Systemsin liikevoiton kehitys, Mmk.

ja rikollisuus aiheuttavat yhä lisääntyvää tarvetta valvoa kaupunkien keskustoja sekä teollisuuslaitoksia. Valvontakustannusten kiristäminen taas lisää tarvetta keskittää liikennevalvontaa rakentamalla pitkiäkin kaapeliverkkoja videokuvan siirtoon. Digitaalitekniikkaan siirtyminen on alkamassa myös videovalvonnassa.

Kuluneena vuonna Teleste Access Systemsin tärkeimmät vientimaat olivat Englanti, Belgia, Ruotsi, Tanska ja Sveitsi. Ranska, Espanja ja Kiina taas olivat tärkeimmät uudet markkina-alueet, joissa verkkoja jo rakennetaan tai niihin aletaan investoida lähivuosina. Näihin maihin panostettiin voimakkaasti mm. perustamalla omat myyntiorganisaatiot. Saksassa odotetaan verkkoinvestointien kasvavan merkittävästi lähivuosina. Niinikään Espanjassa on käynnistymässä laaja uusien kaapeliverkkojen rakentaminen. Englannin aiempina vuosina kiivaana jatkunut verkkojen modernisointi alkaa olla loppuillaan ja kysyntä laskikin siellä tuntuvasti. Englannin markkinaosuus pystyttiin pitämään edelleen hyvänä. Aasiassa Kiinaa lukuunottamatta markkina-avauksia lykättiin maiden talousongelmien takia.

TUOTTEET

Tuotekehityksen painopisteenä oli kuluvana vuonna erityisesti laajakaistaisten kaapeliverkkojen päävahvistimet signaalin vastaanottoon, sen muokkaamiseen, palvelujen yksilöimiseen sekä edelleenlähettämiseen. Tuotekehityksen tuloksena on valmistumassa uusi, kilpailukykyinen päävahvistintuoteperhe, josta ensimmäiset toimitukset on jo tehty. Tuote on vastaus markkinoiden tarpeeseen hajauttaa pienempiä ja edullisempia päävahvistimia kaapeliverkkoon mahdollistamaan yhä laajempien verkkojen taloudellisesti tehokas hallinta.

Valokuiturunkoverkon digitaaliseen signaalin siirtoon kehitetään uutta kilpailukykyistä ratkaisua, joka osaltaan tukee verkkojen yhdistämistä. Toinen painopistealue tuotekehityksessä oli jakeluverkon vahvistimet ja valokuitulinkit, joilla operaattori pystyy yksilöimään palvelut eri asiakkailleen.

Telesten ratkaisulla ja lukuisilla uusilla tuotteilla pystytään siirtämään verkossa sekä analogista että digitaalista signaalia kaksisuuntaisesti.

Verkon luotettavuuden vaatimukset ovat selvästi tiukentuneet ja lisäävät omalta osaltaan verkon hallintajärjestelmien tarvetta. Teleste Access Systemsin uudesta verkon hallintajärjestelmästä saatiin ensimmäiset tuotteet toimitetuiksi asiakkaille syksyllä. Videovalvontasovelluksiin alettiin kehittää uutta digitaalista tuoteperhettä.

MERKITTÄVIÄ TILAUKSIA

Teleste Access Systems solmi historiansa suurimman kaupan belgialaisen Interelectran kanssa. Kaupan arvo on 70 Mmk neljän vuoden aikana. Muita merkittäviä kauppooja tehtiin Telenetin (Belgia), Castelin (Hollanti) ja CityCom Münsterin (Saksa) kanssa.

VUOSI 1998

Teleste Access Systemsin liikevaihto oli 245,8 Mmk (1997: 212,6 Mmk) eli kasvua oli 16 %. Liikevoitto kasvoi 65 % 43,9 Mmk:aan (1997: 26,7 Mmk). Saadut tilaukset nousivat 34 %, 271,1 Mmk:aan (1997: 202,0 Mmk).

NÄKYMÄT VUODELLE 1999

Teleste Access Systems tulee jatkamaan panostuksiaan liikevaihdon kasvattamiseksi. Liikevaihdon arvioidaan kasvavan edelleen ja kannattavuuden uskotaan säilyvän hyvänä myös vuonna 1999.

TELESTE EDUCATIONAL

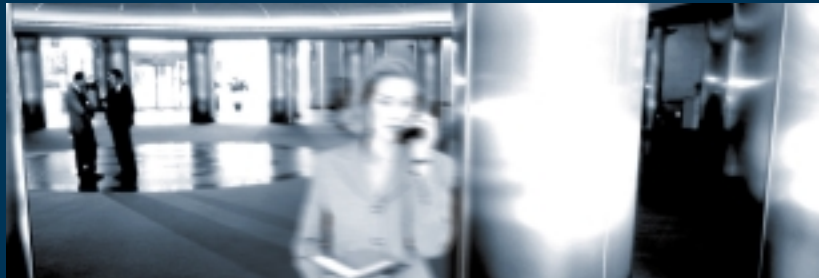

Movies

The historic 1933 session of the Russian parliament building, the dramatic repair of the Hubble Space Telescope, the 1963 civil rights march on Washington, D.C. – Encarta videos offer a unique way to explore topics.

Look for Encarta animations to explain complex subjects easily – learn how the honeybee communicates, or learn about the Drosophila after you find all the videos and animations in the Media Gallery.

TELESTE EDUCATIONAL on etujoukossa kehittämässä
oppimista tehostavia työkaluja nykyaikaisiin
multimediaympäristöihin.

Teleste Educational -liiketoiminta on maailman johtava analogisten ja digitaalisten kielennoppimisympäristöjen kehittäjä ja toimittaja.

Liiketoiminnan tehtävänä on olla teknisen kehityksen etujoukossa kehittämässä oppimista tehostavia työkaluja nykyaikaisiin multimedia-ympäristöihin. Educational-liiketoiminnan vuosikymmenten kokemus oppimistapahtumasta on arvokas kilpailuetu kehitettäessä uusia innovatiivisia tuotteita.

MARKKINAKATSAUS

Vuosi 1998 oli merkittävien muutosten aikaa Teleste Educational -liiketoiminnan kannalta. Siirtyminen perinteisistä analogisista kieltenopetusjärjestelmistä nykyaikaisiin, digitaalisiin multimediajärjestelmiin kiihtyi merkittävästi vallaten tilaa analogisilta järjestelmiltä. Painopisteen siirtyminen perinteisistä kielistudioista ohjelmistoliiketoimintaan heijastui myös uusien jakelukanavien kehittämistarpeena.

Kielenopetus edellyttää huolellisesti rakennettuja tehtäviä. Vaihtoehtoisten medioiden helppo käyttö rikastuttaa ja tehostaa suorituksia sekä opettajan että oppilaan kannalta. Käytettävä media saattaa sisältää joko ääntä, videokuvaa, tekstiä tai kuvia tai minkä tahansa näiden yhdistelmistä. Teleste Educationalin tuotteiden avulla opettaja voi helposti sekä tuottaa opetusmateriaalia että hallita oppilaiden tehtäviä.

Huolimatta useiden koulujen tekemistä laajoista investoinneista tietokoneisiin, on niiden hyötykäyttö jäänyt suhteellisen vähäiseksi hyvälaatuisen opetukseen liittyvän ohjelmistopohjaisen sisällön puuttuessa. Teleste Educationalin pitkä

kokemus ja pedagogisten menetelmien ymmärtäminen on mahdollistanut ohjelmistotuotteiden vahvan aseman opetusta tehostavissa järjestelmissä ja sisällöntuottamistyökaluissa.

Useimmille maille on käynyt ilmeiseksi, että menestyminen kansainvälisessä kaupassa ja yleensä kilpailukykyvertailuissa heijastaa maan opetuksen tasoa ja laatua. Opetuksen tärkeys näkyy monissa maissa investointien kasvuna huolimatta muista ongelmista kansantalouden käännyttyä laskuun. Kieltenopetuksen tärkeys korostuu vääjäämättä maailmantalouksien integroitumisen seurauksena.

Uudet ohjelmistot soveltuvat luonnostaan laajempaan käyttöön, kattaen kieltenopetuksen lisäksi periaatteessa minkä muun alueen tahansa, jopa yritysten IT-ympäristön.

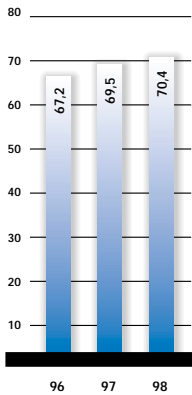
TUOTTEET

Vaikka uusia, ohjelmistojen kanssa kilpailevia yrityksiä ilmaantui opetuslalle, Teleste Educational vastasi menestyksellisesti haasteeseen. Tämä toteutettiin tehostamalla digitaalisen audio- ja videonaurin Divacen markkinointia ja myyntiä sekä lanseeraamalla erityisesti kouluihin

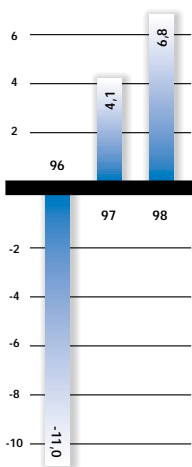
Kielenoppimisjärjestelmät ovat siirtymässä analogisesta digitaalitekniikkaan ja laitteistoista ohjelmistoihin. Teleste Educationalin tuotekehityksen painopiste on asetettu tämän kehityksen mukaisesti.

Fabio Moretti Myyntijohtaja

Teleste Educationalin liikevaihdon kehitys, Mmk.

Teleste Educationalin liikevoiton kehitys, Mmk.

suunniteltu tietokantaohjelmisto Library Pilot ja opetustuntien sisällön tuottamiseen tarkoitettu ohjelmisto Partner Tools.

Vuoden lopulla lanseerattiin ICM (Information and Communication Manager), graafisen käyttöliittymän seuraaja Auditek Prismalle ja Tandberg TLC-3000:lle. ICM tukee täysin koettuja, perinteisiä opetusmenetelmiä tuoden samalla mahdollisuuden digitaalisen materiaalin yhdistämiseen opetustehtäviä laadittaessa tai suoritettaessa.

Ohjelmistopohjainen Divace on seuraavan sukupolven multimedianauhuri, jonka lanseeraus tapahtui tammikuussa 1999. Divace tuoteperhe käsittää aluksi kaksi tuotetta, joista ensimmäinen on perinteinen järjestelmäversio Divace Duo ja toinen työasemapohjainen versio Divace Solo. Tietokoneohjelmiston lanseeraus tapahtui helmikuussa 1999 nimellä "Imperata".

MERKITTÄVIÄ TILAUKSIA

Aikuiskoulutus, enenevässä määrin keskiasteen koulutus ja jopa ala-asteen koulutus on osoit-

tautunut hedelmälliseksi maaperäksi uusille tuotteille. Tärkeitä vuoden 1998 ylemmän koulutustason referenssejä digitaalisille multimediatuotteille edustavat esimerkiksi Tukholman yliopisto ja University of Monterey Kaliforniassa. Asiakskannan laajenemista kuvaavia asiakkaita ovat muuten muassa Oak Park and River Forest High School Chicagossa ja Puiching Middle School Hong Kongissa.

VUOSI 1998

Teleste Educationalin liikevaihto kasvoi 1 %, 70,4 Mmk:aan (1997: 69,5 Mmk). Liikevoitto oli 6,8 Mmk (1997: 4,1 Mmk) eli kasvua oli 66 %. Liiketoiminnan saadut tilaukset laskivat 5 % 66,0 Mmk:aan (1997: 69,3 Mmk).

NÄKYMÄT VUODELLE 1999

Teleste Educationalin markkinoilla jatkuu siirtyminen uuden sukupolven tuotteisiin, mikä osaltaan vaikeuttaa liiketoiminnan ennustamista, mutta luo pitkällä tähtäyksellä mahdollisuuksia liikevaihdon kasvulle. Kannattavuuden uskotaan säilyvän nykyisellä tasolla.

Nykyaikainen multimediaa hyödyntävä kieli-studio perustuu verkossa siirrettävään kuvaan ja ääneen. Telestella onkin hallussaan kaikki menestymisen eväät. Meillä on vankkaa kokemusta kielenoppimisjärjestelmistä.

TELESTE HOME NETWORKS

TELESTE HOME NETWORKS

kehittää, valmistaa ja markkinoi

tuotteita TV-signaalin käsittelyyn

kotitalouksille ja yrityksille.

Teleste Home Networks -liiketoiminta on alansa johtava yritys Isonsa-Britanniassa.

Liiketoiminnan tehtävänä on kehittää, valmistaa ja markkinoida tuotteita TV-signaalien käsittelyyn kotitalouksille ja yrityksille. Laaja tuotevalikoima mahdollistaa TV- ja radiosignaalien vastaanoton, hallinnan ja verkottamisen rakennuksen eri huoneissa. Englannin markkinoilla toimiva Home Networks myy tuotteensa maan tunnetuimmalla Labgear-tuotemerkillä.

MARKKINAKATSAUS

Liiketoiminnan jakelukanavina on perinteisesti toiminut kaksi tärkeää reittiä: myynti suoraan asennusliikkeille sekä myynti kotitalouksien loppukäyttäjille suurien vähittäismyöntiketjujen, kuten Argos ja Dixons, välityksellä. Home Networks on vahvistanut asemaansa Englannin markkinajohtajana avaamalla vuoden 1998 aikana kuluttajien mahdollisuuden asioida suoraan yrityksen kanssa puhelinpalvelukeskuksen välityksellä. Tuotemerkin vahvistamiseksi juridisen yhtiön nimi muutettiin Labgear Ltd:ksi.

Teleste Home Networksin toimintaan vaikutti kolme merkittävää asiaa: edelleen jatkuva TV-kanavien profiloituminen, kuluttajien katselutottumusten sirpaloituminen ja talojen uudisrakentaminen. Lisäksi Englannissa aloitettiin syksyllä maailman ensimmäiset maanpäälliset digitaaliset TV-lähetykset.

Strategiansa mukaisesti liiketoiminnan asiakashallintaa kehitettiin ja uusia tuotteita tuotiin markkinoille markkinaosuuden kasvat-

tamiseksi. Vuoden aikana toteutetut toimenpiteet kustannustehokkuuden parantamiseksi ja tuotteiden markkinoille tulon nopeuttamiseksi paransivat liiketoiminnan kannattavuutta.

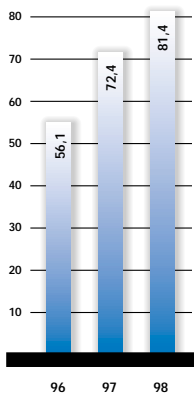
John Summerfield
Markkinoitijohtaja

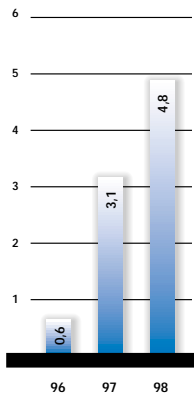
Siirtyminen digitaalitelevisiolähetysiin tarjoaa meille huikeat kehitysnäkymät. Ihmiset oppivat vaatimaan entistä parempaa kuvan ja äänen laatua myös Teleste Home Networksin markkina-alueella – omassa kodissaan.

Vuoden 1998 aikana markkinoilla ei tapahtunut merkittäviä muutoksia, vaikka asiantuntijat odottivat digitaalilähetyksen alun hidastavan kasvua asennussektorilla kuluttajien jäädessä odottavalle kannalle. Kauko-Idässä valmistetut "halpatuotteet" toivat lisähaasteita markkina-aseman säilyttämiseksi ja edelleen vahvistamiseksi. Vuonna 1998 kilpailuasemaa pystyttiin edelleen parantamaan.

Katselutottumusten nopea muuttuminen asettaa edelleenkin haasteita koko teollisuuden alalle. Kuluttajien saatavilla olevien kanavien määrän kasvu digitaalilähetyksen alettua tulee

Teleste Home Networksin liikevaihdon kehitys, Mmk.

Teleste Home Networksin liikevoiton kehitys, Mmk.

lisäämään TV:n katselua, mikä luo hyviä kasvumahdollisuuksia eri jakelukanavien kautta.

TUOTTEET

Suurin osa uusista tuotejulkistuksista tähdättiin varmistamaan pitkän aikavälin yhteistyötä vähittäiskaupparien kanssa. Tämän vastapainona vuoden aikana käynnistettiin kehitys-ohjelmia, jotka tähtäävät markkinajohtajuuden säilyttämiseen teknisesti vaativammassa digitaalissa ympäristössä ensi vuosituhanella.

VUOSI 1998

Teleste Home Networksin liikevaihto oli 81,4 Mmk (1997: 72,4 Mmk), jossa oli kasvua 12 %. Liikevoitto kasvoi 52 % 4,8 Mmk:aan

(1997: 3,1 Mmk). Liiketoiminnan saadut tilaukset olivat 83,9 Mmk (1997: 79,9 Mmk) kasvaen 5 %.

NÄKYMÄT VUODELLE 1999

Teleste Home Networksin uskotaan kasvattavan liikevaihtoaan tulevaisuudessa. Myös kannattavuuden jatkokehittämiselle on olemassa edellytykset alkaneena vuonna. Muutokset suurimpien vähittäisketjujen omistussuhteissa ja strategioissa saavat kuitenkin vaikuttaa vuoden 1999 kehitykseen.

Home Networksin tuotevalikoimiin kuuluu niin antenni- ja sisäantenneja kuin antennivahvistimiäkin. Valtaosa tuotteista myydään Labgear-tuotemerkillä.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Takarivissä vasemmalta Olli Anttila, Heikki Keränen, Tero Laaksonen, alarivissä Timo Toivola ja Matti Suutarinen.

YLEISTÄ

Kulunut tilikausi oli konsernin ensimmäinen täysi tilikausi. Tästä johtuen vertailulukuina on esitetty proforma tuloslaskelma, jonka laskentaperiaatteet on selvitetty liitetiedoissa.

LISÄKAUPPAHINTA

Vuonna 1997 perustettu Teleste Oyj (ent. Teleste Group Oy) osti 29.8.1997 Teleste Oy:n koko osakekannan. Teleste Oyj:n pääomistaja on Suomen merkittävimpiä vakuutusyhtiöitä ja rahoituslaitoksia edustava Sponsor Fund I Ky. Järjestelyjen yhteydessä sovittiin myyjälle Merita Invest Oy:lle (ent. Sponsor Oy) tulevasta vuosien 1997 ja 1998 tuloksiin sidotusta mahdollisesta lisäkauppahinnasta, jonka Teleste Group Oy sitoutui maksamaan ostaessaan Teleste Oy:n osakkeet. Teleste Oyj teki 31.8.1998 sopimuksen, jonka perusteella Teleste Oyj maksoi lisäkauppahintana 30 Mmk. Tästä syntyi 30 Mmk:n konserniaktiiva, joka poistetaan 10 vuodessa alkaen 1.9.1998. Teleste Oyj teki 2.12.1998 sopimuksen, jonka perusteella lisäkauppahinnan jälkimmäinen osa, 20 Mmk, sovittiin maksettavaksi käteisellä vuoden 1998 loppuun mennessä. Tästä syntynyt 20 Mmk:n konserniaktiiva poistetaan 10 vuodessa alkaen 1.1.1999.

YHTIÖKOKOUKSET

Varsinainen yhtiökokous 14.4.1998 päätti kattaa kertyneet tappiot ylikurssirahastosta. Teleste Oyj:n vuoden 1997 tilinpäätöksen tappio oli 24,3 miljoonaa markkaa, johon sisältyi hankituista Teleste Oy:n osakkeista kertapoistoa 23,0 miljoonaa markkaa.

Ylimääräinen yhtiökokous 7.12.1998 päätti muuttaa yhtiön yhtiömuodon julkiseksi osakeyhtiöksi. Samoin kokous päätti muuttaa yhtiön nimen Teleste Oyj:ksi (ent. Teleste Group Oy).

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Konsernin rakennetta selkeytettiin fuusioimalla vanha Teleste Oy Teleste Oyj:öön 31.12.1998. Englannissa Teleste Cablevision Ltd:n nimi muu-

tettiin Labgear Ltd:ksi ja Saksassa Teleste Antenni GmbH Teleste GmbH:ksi.

Vuoden aikana perustettiin Teleste Access Systems -liiketoiminnan myyntikonttorit Espanjaan, Ranskaan ja Kiinaan. Teleste Educational -liiketoiminta puolestaan avasi myyntikonttorin Yhdysvalloissa vuoden 1999 alussa. Sen sijaan Teleste Educationalin Ranskan toiminnot ulkoistettiin ja tytäryhtiö Auditek SA:n toiminta ajetaan alas vuoden 1999 alkupuolella.

LIIVEVAIHTO JA TULOSKEHITYS

Konsernin liikevaihto oli 393,0 Mmk (1997: 349,3) eli kasvua edellisvuoteen oli 43,7 Mmk (13 %). Viennin ja ulkomaantoimintojen osuus konsernin liikevaihdosta oli 90 %.

Konsernin saadut tilaukset kasvoivat 70,4 Mmk eli 20 % ja olivat 417,1 Mmk. Teleste Access Systems solmi keväällä historiansa suurimman kaupan. Belgialainen Intereleca ostaa 70 Mmk:n arvosta laitteita kaapeli-TV-verkkoonsa neljän vuoden aikana. Konsernin tilauskanta oli vuoden lopussa 55,0 Mmk (1997: 30,2 Mmk).

Liikevoitto oli 55,7 Mmk (1997: 26,9 Mmk), jossa oli kasvua 28,8 Mmk (107 %).

Teleste Access Systemsin liikevaihto oli 245,8 Mmk (1997: 212,7 Mmk) eli kasvua oli 16 %. Liiketoiminnan liikevoitto kasvoi 65 % 43,9 Mmk:aan (1997: 26,7 Mmk). Saadut tilaukset nousivat 34 % 271,1 Mmk:aan (1997: 202,0 Mmk).

Teleste Educationalin liikevaihto kasvoi 1 %, 70,4 Mmk:aan (1997: 69,5 Mmk). Liikevoitto oli 6,8 Mmk (1997: 4,1 Mmk) eli kasvua oli 66 %. Liiketoiminnan saadut tilaukset laskivat 5 % 66,0 Mmk:aan (1997: 69,3 Mmk).

Teleste Home Networksin liikevaihto oli 81,4 Mmk (1997: 72,3 Mmk), jossa oli kasvua 12 %. Liikevoitto kasvoi 52 % 4,8 Mmk:aan (1997: 3,1 Mmk). Liiketoiminnan saadut tilaukset olivat 83,9 Mmk (1997: 79,9 Mmk) kasvaen 5 %.

Konsernin nettotulos oli 41,8 Mmk.

Konsernin sijoitetun pääoman tuotto oli 38 % ja oman pääoman tuotto 60 %.

TUOTEKEHITYS JA INVESTOINNIT

Tilikauden tuotekehitykseen menot olivat 24,9 Mmk (1997: 24,6 Mmk), jotka kirjattiin kuluiksi. Menot ovat sisältäneet lähinnä tuotekehityshenkilöstön palkkakuluja, jotka kasvoivat 12 %, sekä työ-laitteistojen hankintoja.

Tilikauden investoinnit pois lukien edellä mainittu lisäkauppahinta 50,8 Mmk olivat 12,2 Mmk (1997: 8,6 Mmk). Investoinnit kohdistuivat lähinnä tietotekniikkaan ja tuotannon mittalaitteisiin. Suurin yksittäinen investointi oli Home Networks liiketoiminnan komponenttien ladontakone. Konserni uudisti vuoden aikana kaikkien kolmen liiketoimintayksikkönsä toiminnanohjausjärjestelmät.

RAHOITUS

Konsernin maksuvalmius oli tilikaudella hyvä. Kassavarat olivat vuoden lopussa 14,5 Mmk. Konsernin omavaraisuusaste oli 34 % ja gearing 66 %. Konsernilla oli 31.12. korollista velkaa 67,6 Mmk ja käyttämättömiä luottolimiittejä 30 Mmk.

Konsernin politiikkana on kattaa ennakoidut valuuttakurssiriskit olennaisilta osin vähintään kuusi kuukautta eteenpäin.

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 563 henkilöä (1997: 560). Vuoden lopussa palveluksessa oli 581 henkeä. Uudet henkilöt tulivat lähinnä tuotekehityksen ja myynnin tehtäviin.

YRITYKSEN JOHTO JA TILINTARKASTAJAT

Teleste Oyj:n toimitusjohtajana on toiminut Timo Toivila. Teleste Oyj:n hallituksen ovat muodostaneet Matti Suutarinen (puheenjohtaja), Olli Anttila, Heikki Keränen (14.4.1998 alkaen) ja Mikael Leskinen (14.4.1998 asti). Edellä mainitut henkilöt muodostivat aiemmin vanhan Teleste Oy:n

hallituksen. Ylimääräinen yhtiökokous 27.1.1999 valitsi hallituksen jäseneksi Tero Laaksosen.

Tilintarkastajina ovat toimineet Johan Kronberg, KHT ja KHT-yhteisö SVH PricewaterhouseCoopers Oy, joka on myös suorittanut valvontatilintarkastuksen.

VUOSI 2000 JA EURO

Konserni käynnisti vuoden aikana projektin, jolla pyritään varmistamaan, ettei vuodesta 2000 mahdollisesti aiheutuvilla tietokoneongelmissa ole vaikutusta konsernin liiketoimintaan. Tavoitteena on saattaa kaikki konsernin tietotekniikkajärjestelmät vuosi 2000 -kelpoisiksi ensi kesään mennessä.

Konserni siirtyy käyttämään euroa raportoinnissaan vuoden 1999 ensimmäisestä osavuosi-katsauksesta alkaen.

VALTUUTUKSET

Hallituksella ei ole voimassa olevia valtuutuksia osakeantoihin tai vaihtovelkakirja- tai optiolainojen liikkeellelaskuun.

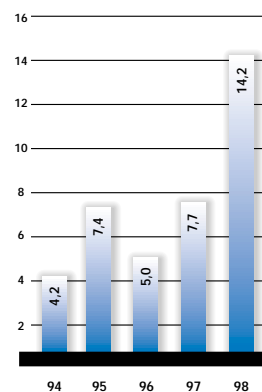
NÄKYMÄT VUODELLE 1999

Koko konsernin myönteisen kasvukehityksen uskotaan jatkuvan alkaneena vuonna ja kannattavuustason säilyvän hyvänä.

Teleste Access Systems tulee jatkamaan panostuksiaan liikevaihdon kasvattamiseksi. Liikevaihdon arvioidaan kasvavan edelleen ja kannattavuuden uskotaan säilyvän hyvänä myös vuonna 1999.

Teleste Educationalin markkinoilla jatkuu siirtyminen uuden sukupolven tuotteisiin, mikä osaltaan vaikeuttaa liiketoiminnan ennustamista, mutta luo pitkällä tähtäyksellä mahdollisuuksia liikevaihdon kasvulle. Kannattavuuden uskotaan säilyvän nykyisellä tasolla.

Teleste Home Networksin uskotaan kasvattavan liikevaihtoaan. Kannattavuuden parantamiselle on olemassa edellytykset alkaneena vuonna. Muutokset suurimpien asiakkaiden omistussuhteissa saattavat kuitenkin vaikuttaa vuoden 1999 kehitykseen.

Telesten liiketulosprosentti

VOITONJAKOEHDOTUS

Konsernitaseen mukaiset voitonjakokelpoiset varat olivat 39,9 Mmk. Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat olivat 27.372.480,16 mk. Hallitus ehdottaa, että osinkona jaetaan 7.200.000 mk eli 1,80 mk osaketta kohden ja että jäljelle jäävät voittovarot 20.172.480,16 mk jätetään voittovarojen tilille.

3. päivänä helmikuuta 1999

Matti Suutarinen

Heikki Keränen

Olli Anttila

Tero Laaksonen

Timo Toivila
Toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Teleste Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Teleste Oyj:n (ent. Teleste Group Oy) kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.1998. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa emoyhtiölle voittoa 27.372.480,16 markkaa, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin ja emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitiilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Turussa 5. päivänä helmikuuta 1999

Johan Kronberg
KHT

SVH Pricewaterhouse Coopers Oy
KHT-yhteisö

Mika Kaarisalo
KHT

TULOSLASKELMA

1.1.-31.12.1998

		KONSERNI			EMOYHTIÖ	
		1998	1997 27.8.-31.12.	1997 Proforma	1998	1997 27.8.-31.12.
1 000 mk						
	Liite					
LIIVEVAIHTO	1	393 046	132 521	349 326	2 400	400
Valmisteverastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		1 760	3 257	3 674	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot		1 930	1 538	3 239	0	0
Materiaalit ja palvelut	4	-154 267	-55 992	-144 257	0	0
Henkilöstökulut	3	-107 107	-40 011	-101 627	-2 510	-762
Poistot ja arvonalennukset	6	-15 857	-4 649	-13 454	-12	-1
Liiketoiminnan muut kulut	5	-63 772	-29 317	-70 000	-445	-99
LIIVEVOITTO	2	55 733	7 347	26 901	-567	-462
Rahoitustuotot ja -kulut	7	-3 256	88	-2 458	29 339	-798
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		52 477	7 435	24 443	28 772	-1 260
Satunnaiset erät	8	5 500	-30 970	-30 970	8 750	-23 000
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA		57 977	-23 535	-6 527	37 522	-24 260
Tilinpäätössiirrot		0	0	0	-1	-17
Välittömät verot	9	-16 203	-2 523	-6 661	-10 149	0
Vähemmistön osuus		0	5	4	0	0
TILIKAUDEN VOITTO		41 774	-26 053	-13 184	27 372	-24 277

TASE

31.12.1998

		KONSERNI			EMOYHTIÖ		
		1998	1997	1997 Proforma	1998	1997	
1 000 mk							
	Liite						
PYSYVÄT VASTAAVAT							
	Aineettomat hyödykkeet	22	1 310	1 013	1 013	45 067	0
	Konserniliikearvo	22	51 032	3 999	3 999	0	0
	Aineelliset hyödykkeet	22	51 338	52 904	52 904	35 439	58
	Sijoitukset	22	267	276	276	49 333	159 880
	Pitkäaikaiset saamiset		0	0	0	13 130	0
			103 947	58 192	58 192	142 969	159 938
VAIHTUVAT VASTAAVAT							
	Vaihto-omaisuus	17	43 513	43 933	43 933	26 791	0
	Lyhytaikaiset saamiset	18	74 413	57 902	57 902	48 222	197
	Rahat ja pankkisaamiset		14 517	75 729	75 729	5 271	177
			132 443	177 564	177 564	80 284	374
VASTAAVAA YHTEENSÄ			236 389	235 755	235 755	223 253	160 313
OMA PÄÄOMA							
	Osakepääoma	11	40 000	50	50	40 000	50
	Osakeanti		0	64 919	64 919	0	64 919
	Ylikurssirahasto		723	31	31	723	31
	Edellisten tilikausien tulos		-1 865	778	-12 091	0	0
	Tilikauden tulos		41 774	-26 053	-13 184	27 372	-24 277
			80 632	39 725	39 725	68 096	40 723
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			0	0	0	12 199	17
PAKOLLISET VARAUKSET		10	20 088	15 974	15 974	14 690	0
VIERAS PÄÄOMA							
	Pitkäaikainen vieras pääoma	19	48 031	92 385	92 385	48 032	88 420
	Lyhytaikainen vieras pääoma	20	87 638	87 671	87 671	80 237	31 152
			135 669	180 056	180 056	128 269	119 572
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			236 389	235 755	235 755	223 253	160 313

RAHOITUSLASKELMA

1.1.-31.12.1998

1 000 mk	KONSERNI			EMOYHTIÖ	
	1998	1997	1997 Proforma	1998	1997
LIIKETOIMINTA					
Liikevoitto	55 733	7 347	26 901	-567	-461
Olkaisut liikevoittoon	19 387	20 623	23 967	12	0
Nettokäyttöpääoman muutos	-5 734	-44 165	-3 163	74 115	958
Saadut korot	2 048	1 218	2 304	0	0
Maksetut korot	-3 603	-201	-5 236	-3 774	-451
Saadut osingot	18	0	21	32 384	0
Muut rahoituserät	-1 719	-924	453	730	-347
Maksetut verot	-16 203	-2 522	-6 661	-10 149	0
Satunnaiset erät	5 500	0	0	0	0
LIIKETOIMINNAN KASSAVIRTA	55 426	-18 624	38 586	92 751	-301
INVESTOINNIT					
Ostetut konserniyhtiöt/goodwill	-50 800	-35 916	-182 880	-50 800	-159 880
Muiden osakkeiden ostot	0	-276	-19	-2	-62
Muun käyttöomaisuuden ostot	-12 163	-57 626	-8 594	0	0
Muiden osakkeiden myynnit	9	0	0	0	0
Muun käyttöomaisuuden myynti	584	8	839	0	0
INVESTOINTIEN KASSAVIRTA	-62 370	-93 810	-190 654	-50 802	-159 942
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA	-6 944	-112 434	-152 068	41 949	-160 243
RAHOITUS					
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-44 386	92 385	76 443	-40 388	88 420
Lyhytaikaisen rahoituksen muutos	-10 358	30 000	30 000	-10 358	30 000
Saadut ja maksetut konserniavustukset	0	0	0	8 750	-23 000
Osakeanti	0	65 000	65 000	0	65 000
Muut	476	778	91	5 141	0
RAHOITUS YHTEENSÄ	-54 268	188 163	171 534	-36 855	160 420
LIKVIDIT VARAT	-61 212	75 729	19 466	5 094	177
Likvidit varat 1.1.	75 729	0	56 263	177	0
Likvidit varat 31.12.	14 517	75 729	75 729	5 271	177

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiön lisäksi seuraavat tytäryhtiöt: Tandberg Educational Oy, Tandberg Educational A/S, Tandberg Educational Ltd, Teleste Försäljning AB, Teleste Norge A/S, Labgear Ltd, Kaavisio Oy, Abbey Walk Properties Ltd, C.A.T.V. Teletransmission i Malmö, Teleste Educational Oy, Teleste UK Ltd, Auditek S/A, Suomen Yhteisantennit Oy ja Teleste GmbH. Vuoden 1997 pro forma -konsernitilinpäätökseen sisältyy lisäksi Teleste Oy.

Konsernitilinpäätös on esitetty tuhansina markkoina, lukuunottamatta osakekohtaisia lukuja. Tilinpäätös perustuu historiallisiin hankintameneihin.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät Yhtiö ja ne yhtiöt, joissa Yhtiö suoraan tai välillisesti omistaa yli 50 prosenttia äänimäärästä tai joissa sillä muutoin on määräysvalta.

Tilikauden aikana hankitut tai perustetut yhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä tai perustamisesta lähtien. Tilikauden aikana myydyt yhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen myyntihetkeen saakka.

Yhdistelyssä on eliminoitu konserniyhtiöiden väliset tuotot ja kulut, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet ja sisäinen voitonjako. Vähemmistölle kuuluva osuus sekä tuloksista että omista pääomista on esitetty erillisinä erinä tuloslaskelmassa ja taseessa.

Keskinäisen omistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenetelmää. Eliminoinnin yhteydessä syntyvä tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja tytäryhtiön hankintahetken omien pääomien välinen eliminointiero on käsitelty konserniliikearvona, mikä esitetään omana eränään konsernitaseessa ja poistetaan arvioituna taloudellisen vaikutusajanaan, enintään 10 vuodessa. Tästä konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteesta tehtiin poikkeus vuonna 1997. 1997 Yrityskaupan seurauksena Konserni kirjasi 31 miljoonan markan konserniliikearvon, joka poistettiin 1997. Yhtiö sopi myös myyjän, Merita Invest Oy:n kanssa Konsernin tulokseen vuosina 1997 ja 1998 perustuvan lisäkauppahinnan maksamisesta. Tämän sopimuksen nojalla Yhtiö sopi 30 miljoonan markan lisäkauppahinnan maksamisesta elokuussa 1998 ja 20 miljoonan markan loppukauppahinnan

maksamisesta joulukuussa 1998. Tästä johtuvat 30 miljoonan ja 20 miljoonan markan konserniliikearvot poistetaan 10 vuoden aikana alkaen vastaavasti 1. syyskuuta 1997 ja 1. tammikuuta 1999.

Yhtiöt, joista Teleste Oyj omistaa alle 20 prosenttia, esitetään konsernitilinpäätöksessä hankintameneensa määräisenä, ja konsernituloslaskelmassa esitetään ainoastaan näiltä yhtiöiltä saadut osingot.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan kirjanpitoon tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöksessä ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan Suomen markoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskurssiin. Myyntisaamisten muuntamisesta syntyvät kurssierot kirjataan liikevaihdon oikaisuksi ja ostovelkojen muuntamisesta syntyvät kurssierot ostojen oikaisuksi. Liikevaihdon ja ostojen kokonaisuun verrattuna nämä kurssierot ovat epäolennaisia. Muut kurssivoitot ja tappiot kirjataan kursieroiksi rahoitustuottojen ja kulujen ryhmään.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu Suomen markoiksi tilikauden keskurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden yhdistelyssä syntyvät muuntoerot on kirjattu kertyneisiin voittovaroihin.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Konsernin liiketoimintaan liittyy eräitä valuuttariskejä. Näiden riskien vaikutus konsernin tulokseen ja taloudelliseen asemaan pyritään minimoimaan.

Valuuttariskien kattamiseksi tehdyt johdannaissopimukset arvostetaan kurssisuojaussopimuksen mukaiseen kurssiin.

Johdannaissopimuksia ei käytetä spekulatiivisiin tarkoituksiin.

KÄYTTÖMAISUUS JA

MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET

Käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintameneihin, vähennettynä kertyneillä poistoilla. Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina ja ne

perustuvat omaisuuden arvioituun taloudelliseen pitoaikaan. Maa-alueista ei kuitenkaan tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset pitoajat eri omaisuusryhmille ovat:

Aineettomat oikeudet	3 vuotta
Liikearvo ja konserniliikearvo	10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	25–33 vuotta
Koneet ja kalusto	3–7 vuotta

Käyttöomaisuuden tasearvosta tehdään arvonalennus, mikäli on ilmeistä, että tulonodotukset eivät kata hyödykkeen tasearvoa.

Muina pitkäaikaisina sijoituksina ja saamisina esitetään sijoitukset ja saamiset, joiden aiottu hallussapitoaika on yli vuoden mittainen.

LEASINGSOPIMUKSET

Yhtiöllä ei ole tällä hetkellä merkittäviä rahoitusleasing sopimuksia. Mikäli tällaisia sopimuksia solmitaan tulevaisuudessa, ne kirjataan hankintamenoiksi ja korolliseksi vieraaksi pääomaksi. Käyttöleasing sopimuksia ei kirjata taseeseen, vaan leasingmaksut kirjataan vuosikuluiksi.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen jälleenhankinta- tai luovutushintaan. Hankintameno määritetään FIFO-periaatteella. Varaston arvoon ei ole aktivoitu välillisiä kustannuksia.

RAHAT, PANKKISAAMISET JA ARVOPAPERIT

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteiset varat, pankkitilit sekä muut käteiseen rahaan rinnastettavat varat.

LIIVEVAIHTO

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan myönnettyillä alennuksilla, myyntiin liittyvillä välillisillä veroilla sekä ulkomaan- rahan määräisten myyntisaamisten muuntamisesta syntyvillä kurssieroilla.

Myyntitulo kirjataan tuotoksi palvelun tai hyödykkeen luovutushetkellä.

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot kirjataan vuosikuluksi.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Konsernin suomalaisen henkilöstön lakisääteinen eläketurva hoidetaan eläkevakuutusyhtiöiden kautta. Ulkomaiset tytäryhtiöt hoitavat eläkejärjestelynsä paikallisten säännösten ja käytäntöjen mukaisesti. Teleste UK Ltd:n ja Labgear Ltd:n lakisääteinen eläketurva on järjestetty oman eläkesäätiön avulla. Yhtiö vastaa siitä, että eläkevastuu on riittävän turvaavasti katettu. Lakisääteiseen eläketurvaan liittyvä eläkevastuu on tällä hetkellä täysin katettu.

TULOVEROT

Tuloverot koostuvat tilikauden veroista ja laskennallisista veroista. Tilikauden verot sisältävät konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat arvioidut verot sekä aikaisempien verojen oikaisu.

Laskennallinen verosaaminen ja -velka on kirjattu konserni-tilinpäätökseen liittyen kirjanpidollisen tuloksen ja verotettavan tuloksen välisiin jaksotuseroihin, kirjanpidossa tehtyihin tilinpää- tössiirtoihin sekä konsernitilinpäätöksessä tehtyihin yhdistelytoi- menpiteisiin. Laskennallinen verovelka sisältyy taseeseen kokonai- suudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen verohyödyn suuruisena. Laskennallisen verosaamisen ja -velan muutos tilikauden aikana on kirjattu tuloslaskelmaan välittömiin veroihin.

Yhtiön laskentaperiaatteet muuttuivat laskennallisten vero- velkojen ja verosaamisten osalta vuonna 1998, seuraten vastaavaa muutosta suomalaisessa kirjanpitokäytännössä. Laskennallinen verosaaminen kirjattiin Yhtiön viralliseen tilinpäätökseen ensim- mäisen kerran vuonna 1998. Laskennallinen verosaaminen johtui verotuksen ja konsernitilinpäätöksen välisistä jaksotuseroista ennen vuotta 1998, ja se kirjattiin satunnaisiin tuottoihin.

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT 31.12.1998

1 000 mk	KONSERNI			EMOYHTIÖ	
	1998	27.8.-31.12.97	Proforma 1997	1998	27.8.-31.12.97
1. LIIKEVAIHTO LIIKETOIMINTA- JA MARKKINA-ALUEITTAIN					
Liikevaihto liiketoiminnoittain					
Access Systems	245 769	71 100	212 577	0	0
Educational	70 438	31 200	69 500	0	0
Home Networks	81 416	30 899	72 399	0	0
Hallintopalvelut/konsolidointi	-4 577	-678	-5 150	2 400	400
Yhteensä	393 046	132 521	349 326	2 400	400
Liikevaihto markkina-alueittain					
Suomi	39 145	16 129	42 000	2 400	400
Pohjoismaat	59 675	20 315	51 000	0	0
Muu EU	218 818	73 542	202 626	0	0
Muu Eurooppa	25 819	8 456	23 700	0	0
Pohjois-Amerikka	9 320	3 488	6 865	0	0
Aasia	14 483	5 811	13 834	0	0
Muu maailma	25 786	4 779	9 301	0	0
Yhteensä	393 046	132 521	349 326	2 400	400
2. LIIKEVOITTO TOIMIALOITTAIN					
Access Systems	43 950	6 450	26 750	0	0
Educational	6 800	5 130	4 130	0	0
Home Networks	4 754	3 700	3 100	0	0
Hallintopalvelut/konsolidointi*	229	-7 933	-7 079	-567	-463
Yhteensä	55 733	7 347	26 901	-567	-463
*v 1997 kirjattu pakollinen varaus keskeneräisestä oikeudenkäyntiprosessista					
3. HENKILÖSTÖKULUT					
Palkat	84 334	31 431	80 480	1 535	250
Palkkiot	2 650	500	1 909	472	316
Eläkekulut	12 716	5 279	11 859	348	110
Muut palkkaperusteiset henkilösivukulut	7 407	2 801	7 379	154	86
Yhteensä	107 107	40 011	101 627	2 509	762
joista kirjatut palkat ja palkkiot tj:lle ja hallituksen jäsenille	3 335	1 274	2 423	1 300	446
Henkilöstö					
Henkilöstö tilikauden lopussa	581	555	555	298	3
Henkilöstö keskimäärin	563	560	560	3	3
Henkilöstö liiketoiminnoittain tilikauden lopussa					
- Access Systems	319	308	308	295	0
- Educational	94	92	92	0	0
- Home Networks	160	148	148	0	0
- hallintopalvelut	8	7	7	3	3
581	555	555	298	3	

Emoyhtiön henkilöstö 31.12.1998 sisältää fuusion myötä siirtyneen Teleste Oy:n henkilöstön.

1 000 mk	KONSERNI			EMOYHTIÖ	
	1998	27.8.-31.12.97	Proforma 1997	1998	27.8.-31.12.97
4. MATERIAALIT JA PALVELUT					
Ostot	143 408	47 696	136 508	0	0
Raaka-ainevaramuutokset	612	6 285	2 593	0	0
	144 020	53 981	139 101	0	0
Ostetut palvelut	10 248	2 011	5 156	0	0
Yhteensä	154 267	55 992	144 257	0	0
5. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT					
Vuokrat	6 380	1 955	5 136	63	11
Muut liiketoiminnan kulut	57 392	27 362	64 864	382	89
Yhteensä	63 772	29 317	70 000	445	100
6. SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT					
Poistot					
Muut pitkävaikutteiset menot	598	130	390	0	0
Rakennukset	1 353	460	1 379	0	0
Koneet ja kalusto	9 987	3 143	8 934	12	1
Konserniliikearvo	3 919	917	2 751	0	0
Yhteensä	15 857	4 649	13 454	12	1
Poistoeron muutos:					
Rakennukset				0	0
Koneet ja kalusto				-1	-17
Yhteensä				-1	-17
7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot	2 048	1 218	2 304	550	12
Korkokulut	-3 603	-201	-5 236	-3 570	-463
Korkokulut konserniyhtiöille				-754	0
Poistot sijoituksista	-17	0	0	0	0
Rahoituksen kurssierot	148	-64	1 813	846	-122
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-1 851	-865	-1 360	-117	-225
Osinkotuotot, konserniyhtiöiltä				32 384	0
Osinkotuotot, ulkopuolisilta	18	0	21	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-3 256	88	-2 458	29 339	-798
8. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					
Kulut:					
Teleste Group -konsernin muodostamisen yhteydessä syntyneen konserniaktiivan kertapoisto	0	30 970	30 970		
Ennakoitu Teleste Oy:n fuusiotappio				0	23 000
Yhteensä	0	30 970	30 970	0	23 000
Tuotot:					
Saadut konserniavustukset				8 750	0
Laskennallinen verosaaminen aikaisemmilta tilik.	5 500	0	0	0	0
Yhteensä	5 500	0	0	8 750	0
9. TILIKAUDEN VEROT					
Laskennallisen verosaamisen/-velan muutos	-1 251	76	-2 173	0	0
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	17 454	2 446	8 834	10 149	0
Yhteensä	16 203	2 522	6 661	10 149	0

1 000 mk	KONSERNI			EMOYHTIÖ	
	1998	27.8.-31.12.97	Proforma 1997	1998	27.8.-31.12.97
10. PAKOLLISET VARAUKSET					
Takuuvaraukset	6 899	4 500	4 500	5 089	0
Keskeneräinen oikeudenkäyntiprosessi*	6 462	6 212	6 212	6 462	0
Työttömyyseläkevaraukset	3 129	2 250	2 250	3 139	0
Liiketoimintojen rakennemuutokset	2 598	3 012	3 012	0	0
Vuosi 2000 ja Euro	1 000	0	0	0	0
Yhteensä	20 088	15 974	15 974	14 690	0
* v 1997 alulle pantu oikeusprosessi edelleen kesken. Päätöstä välimiesoikeudelta odotetaan v:n 1999 aikana.					
11. OMAN PÄÄOMAN ERIEN LISÄYKSET JA VÄHENNYKSET					
Osakepääoma					
Perustaminen 27.8.1997	50	50	50	50	50
Osakeannista	39 950	0	0	39 950	0
Osakepääoma 31.12.	40 000	50	50	40 000	50
Ylikursssirahasto 27.8.1997	31	31	31	31	31
Osakeannista	24 969	0	0	24 969	0
Tappioiden kattamiseen	-24 277	0	0	-24 277	0
Ylikursssirahasto 31.12.	723	31	31	723	31
Osakeanti 27.8.1997	64 919	64 919	64 919	64 919	64 919
Osakepääoman korotus	-39 950	0	0	-39 950	0
Ylikursssirahastoon	-24 969	0	0	-24 969	0
Osakeanti 31.12.	0	64 919	64 919	0	64 919
Edellisten tilikausien voittovarot 27.8.1997	-25 274	0	0	-24 277	0
Ylikursirahastosta	24 277	0	0	24 277	0
Proforma oikaisuerät	0	0	-12 869	0	0
Tilikauden muuntoero	-868	778	778	0	0
Edellisten tilikausien voittovarot 31.12.	-1 865	778	-12 091	0	0
Kauden tulos	41 774	-26 053	-13 184	27 372	-24 277
Kertyneet voittovarot 31.12.	39 909	-25 275	-25 275	27 372	-24 277
Oma pääoma yhteensä	80 632	39 725	39 725	68 095	40 723
Vapaasta omasta pääomasta jakokelpoista	39 909			27 372	
Osakeanti on merkitty kauppakisteriin 12.2.1998.					
Emoyhtiön osakepääoma koostuu yhdestä osakesarjasta ja jakaantuu 4.000.000 samanlaiseseen osakkeeseen.					
12. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ JA LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET EMOYHTIÖSSÄ					
Tilinpäätössiirtojen kertymä emoyhtiössä muodostuu kertyneestä poistoerosta				12 199	17
Emoyhtiössä ei ole kirjattu laskennallisia verovelkoja ja -saamisia.					
Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirroista				3 416	5
Laskennallinen verosaaminen jaksotuseroista				5 149	357
13. ANNETUT VAKUUDET, VASTUUSITOUKUKSET JA MUUT VASTUUT					
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä					
Rahalaitoslainat	67 462	118 390	118 390	67 462	
Annetut kiinnitykset	17 750	17 750	17 750	17 750	
Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita					
Rahalaitoslainat					118 390
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo					159 880

1 000 mk	KONSERNI			EMOYHTIÖ	
	1998	27.8.-31.12.97	Proforma 1997	1998	27.8.-31.12.97
Leasingvastuut					
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 697	1 228	1 228	0	0
Myöhemmin maksettavat	1 173	1 112	1 112	0	0
Muut vastuut					
Pankkitakaukset	1 216	1 591	1 591	1 216	0
Vuokravastuut	7 300	10 100	10 100	1 620	0
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut takaukset					
Pankkitakaukset				125	0
14. JOHDANNAISSOPIMUKSET					
Termiinisopimukset	62 184	53 625	53 625	62 184	0
Termiinisopimuksia käytetään ainoastaan liiketoiminnan valuuttakurssiriskiltä suojautumiseen.					
15. KÄYTTÖOMAISUUSKIINTEISTÖJEN JA ARVOPAPEREIDEN VEROTUSARVOT					
Maa-alueet	2 075	2 075	2 075	2 075	0
Rakennukset	20 064	21 697	21 697	15 892	0
Osakkeet ja osuudet	267	276	276	49 334	134 720
Yhteensä	22 406	24 048	24 048	67 301	134 720
Mikäli verotusarvoa ei ole määritetty, on käytetty kirjanpitoarvoa verotusarvona.					
16. PITKÄAIKAISET SAAMISET					
Pitkäaikaiset saamiset konserniyrityksiltä				13 130	0
17. VAIHTO-OMAISUUS					
Aineet ja tarvikkeet	19 924	20 660	20 660	10 459	0
Keskeneräiset tuotteet	11 392	10 175	10 175	8 848	0
Valmiit tuotteet	12 198	13 098	13 098	7 484	0
Yhteensä	43 513	43 933	43 933	26 791	0
18. LYHYTAIKAISET SAAMISET					
Myyntisaamiset	64 224	50 439	50 439	36 072	0
Laskennallinen verosaaminen, josta	2 722	0	0		
laskennallinen verosaaminen yhdistelystä	554	0	0		
laskennallinen verosaaminen jaksotuseroista	5 934	0	0		
laskennallinen verovelka tilinpäätössiirroista	3 766	0	0		
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä				595	0
Muut saamiset	2 575	2 911	2 911	3	0
Muut saamiset konserniyhtiöiltä				8 750	0
Siirtosaamiset	4 892	4 552	4 552	2 800	197
Yhteensä	74 413	57 902	57 902	48 220	197
19. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA					
Joukkovelkakirjalainat	31	23	23	31	0
Joukkovelkakirjalainat konserniyhtiöiltä				1	23
Lainat rahoituslaitoksilta	48 000	88 390	88 390	48 000	88 397
Laskennallinen verovelka	0	3 972	3 972	0	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	48 031	92 385	92 385	48 032	88 420
Velat, jotka erääntyvät yli 5 v:n kuluttua	21 000			21 000	

1 000 mk	KONSERNI			EMOYHTIÖ	
	1998	27.8.–31.12.97	Proforma 1997	1998	27.8.–31.12.97
20. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA					
Lainat rahalaitoksilta	19 642	30 000	30 000	19 642	30 000
Saadut ennakot	390	1 031	1 031	210	0
Ostovelat	24 115	15 496	15 496	14 564	0
Ostovelat konserniyrityksille				375	0
Muut velat	4 751	10 996	10 996	1 664	102
Muut velat konserniyrityksille				21 152	0
Siirtovelat	38 740	30 148	30 148	22 630	1 050
Yhteensä	87 638	87 671	87 671	80 237	31 152

21. KONSERNIN JA EMOYHTIÖN OMISTAMAT YRITYKSET

	Osuus %	Konsernin äänivaltaosuus-%	Kpl	Nimellis-arvo/os	Kirjanpito-arvo	Tilikauden tulos	Osuus omasta pääomasta
Emoyhtiön omistamat							
Teleste Norge A/S	100	100	2 900	NOK 100	204	-7	3 796
Teleste Försäljning AB	100	100	2 500	SEK 100	165	141	368
Labgear Ltd	100	100	1 456 935	£ 1	38 449	2 044	14 909
Teleste UK Ltd	100	100	999	£ 1	8	-302	-51
Teleste GmbH	100	100	1	DEM 50 000	174	-814	164
Suomen Yhteisantennit Oy	100	100	1 300	FIM 100	61	0	217
Kaavisio Oy	100	100	10	FIM 100	15	230	247
Teleste Educational Oy	100	100	310 000	FIM 10	10 030	649	27 956
Yhteensä					49 106	1 940	47 606
Konserniyhtiöiden omistamat							
Tandberg Educational A/S	100	100	1 100 000	NOK 10	1 787	2 238	3 077
Tandberg Educational Oy	100	100	1 500	FIM 10	15	0	14
Tandberg Educational Ltd	100	100	211 667	£ 1	4 903	36	2 284
Abbey Walk Properties Ltd	100	100	1 000	£ 1	7	0	0
C.A.T.V. Teletransmission I Malmö AB	100	100	2 500	SEK 100	202	0	188
Auditek S.A.	100	100	2 500	FRF 100	221	-2 511	307
Yhteensä					7 135	-238	5 870
Muut emoyhtiön omistamat osakkeet							
Richard Lewis Comm. Ltd.	6	6	120 295	£ 1	0		
Auditek India Systems Ltd.	45	5	400 000	IR 10	0		
Audico Systems Oy	12	12	120	FIM 1 000	120		
Muut					107		
Yhteensä					227		

22. AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Hankintameno 1.1.	Lisäykset 1.1.–31.12.	Vähennykset 1.1.–31.12.	Hankintameno 31.12.	Kertyneet poisotot 31.12.	Kirjanpito-arvo 31.12.
Konserni						
Aineettomat oikeudet	380	0	20	360	0	360
Konserniliikearvo	35 916	50 800	0	86 716	35 684	51 032
Muut pitkävaikutteiset menot	410	1 041	0	1 451	728	723
Maa- ja vesialueet	644	0	0	644	0	644
Rakennukset ja rakennelmat	29 849	0	0	29 849	1 814	28 035
Muut aineelliset hyödykkeet	169	0	136	33	0	33
Koneet ja kalusto	24 927	11 123	294	35 756	13 129	22 626
Ennakkomaksut	361	0	134	227	0	227
Osakkeet	276	0	9	267	0	267
Yhteensä	92 932	62 964	593	155 303	51 355	103 947

1 000 mk	Hankinta- meno 1.1.	Lisäykset 1.1.–31.12.	Vähennykset 1.1.–31.12.	Hankinta- meno 31.12.	Kertyneet poistot 31.12.	Kirjanpito- arvo 31.12.
Emoyhtiö						
Aineettomat oikeudet	0	45 067	0	45 067	0	45 067
Muut pitkävaikutteiset menot	0	628	0	628	0	628
Maa- ja vesialueet	0	644	0	644	0	644
Rakennukset ja rakennelmat	0	23 206	0	23 206	0	23 206
Koneet ja kalusto	58	10 914	0	10 972	12	10 960
Osakkeet	159 880	100 133	210 680	49 333	0	49 333

Teleste Oy:n fuusion kautta siirtynyt käyttöomaisuus sisältyy sumuarvolla 31.12.1998 tilikauden lisäyksiin.

23. OMISTUS

Osakkeenomistuksen jakauma 31.12.1998 %

Yksityiset yritykset	97,92
Kotitaloudet	2,08

Osakkeenomistajat	Osake- määrä	Osuus % osakkeista	Osuus % äänivallasta
Sponsor Fund 1 Ky	3 910 600	97,77	97,77
Timo Toivila	31 000	0,78	0,78
Mikael von Frenckell	18 500	0,46	0,46
Matti Suutarinen	15 000	0,38	0,38
Olli Anttila	12 500	0,31	0,31
Sponsor Capital Oy	6 200	0,16	0,16
Juuso Kivinen	6 200	0,16	0,16
Yhteensä	4 000 000	100	100

Johdon omistus

Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	58 500	1,46	1,46
--	--------	------	------

Optiolaina

Optiolainan perusteella on oikeutettu merkitsemään uusia osakkeita

	Osake- määrä	Osuus-% osakkeista ja äänivallasta optioiden käytön jälkeen
Timo Toivila	60 000	1,39
Muut lainan haltijat	260 000	6,02
Yhteensä	320 000	7,41

Optiolaina koostuu 320 kpl:sta 100 mk:n nimellisarvoisesta velkakirjasta. Kuhunkin velkakirjaan liittyy 1 000 optiotodistusta. Optiolainan perusteella merkittävien osakkeiden nimellisarvo on enintään 3.200.000 markkaa. Optiotodistukset oikeuttavat merkitsemään osakkeita hintaan 16,25 mk per kappale seuraavasti:

Määrä	Merkintäaika
50 %	1.12.1999–31.1.2004
25 %	1.12.2000–31.1.2004
25 %	1.12.2001–31.1.2004

KONSERNIN TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	1994	1995	1996	1997	1997	1998
	Proforma	Proforma	Proforma	Proforma	Virallinen	
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto, Mmk	389,8	424,4	330,7	349,3	133,0	393,0
Muutos-%	4,0 %	9,0 %	-22,0 %	5,6 %		12,5 %
Viennin ja ulkomaan toimintojen osuus	83 %	88 %	90 %	88 %	88 %	90 %
Tutkimus- ja tuotekehityksenot, Mmk	28,1	33,1	23,7	24,6	9,5	24,9
% liikevaihdosta	7,2 %	7,8 %	7,2 %	7,0 %	7,1 %	6,3 %
Investoinnit, Mmk	4,2	16,2	13,1	191,5	186,5	63,0
% liikevaihdosta	1,1 %	3,8 %	4,0 %	54,8 %	140,2 %	16,0 %
Henkilöstö keskimäärin	704	650	566	560	560	563
Liikevaihto/henkilö, 1 000 Mmk	554	653	584	624	713	698
Tilauskanta, Mmk	74,0	52,0	36,8	30,2	30,2	55,0
Kannattavuus						
Liiketulos, Mmk	16,4	31,4	16,5	26,9	7,3	55,7
% liikevaihdosta	4,2 %	7,4 %	5,0 %	7,7 %	5,5 %	14,2 %
Tulos ennen satunnaisia eriä, Mmk	13,7	28,8	17,3	24,4	7,4	52,5
% liikevaihdosta	3,5 %	6,8 %	5,2 %	7,0 %	5,6 %	13,4 %
Tulos ennen varauksia ja veroja, Mmk	7,4	17,8	8,3	-6,5	-23,5	58,0
% liikevaihdosta	1,9 %	4,2 %	2,5 %	-1,9 %	-17,8 %	14,8 %
Kokonaistulos, Mmk	5,8	13,1	3,2	-13,2	-26,1	41,8
% liikevaihdosta	1,5 %	3,1 %	1,0 %	-3,8 %	-19,7 %	10,6 %
Oman pääoman tuotto-%	7,3 %	14,5 %	8,8 %	20,0 %		60,3 %
Sijoitetun pääoman tuotto-%	9,6 %	19,3 %	13,0 %	20,2 %		37,8 %
Omavaraisuusaste-%	59,4 %	55,5 %	60,7 %	16,9 %	16,9 %	34,2 %
Velkaantumisaste-%	-5,8 %	-22,5 %	-32,5 %	107,0 %	107,0 %	65,9 %

Vuosien 1994–1996 proformatuloslaskelmat on muodostettu Teleste-konsernin luvuista peruuttamalla konserniavustus ja huomioimalla tästä aiheutunut vero vaikutus.

Taseisiin ei ole tehty korjauksia.

SUOMI

Teleste Oyj

Seponkatu 1
20660 Littoinen
PL 323, 20101 Turku
Puhelin (02) 260 5611
Fax (02) 260 5812

Teleste Oyj, Tampere tuotekehitysyksikkö

Hermian yrityskeskus
Hermiankatu 3
33720 Tampere
Fax (03) 316 7220

Teleste Oyj, tuotekehitysyksikkö

Kaurakatu 44
20740 Turku
Puhelin (02) 260 5611
Fax (02) 260 5797

Teleste Educational Oy

Kaurakatu 46
PL 41, 20741 Turku
Puhelin (02) 216 6500
Fax (02) 216 6527

RUOTSI

Teleste Försäljning AB

Norra Strandgatan 21
S-252 20 Helsingborg
Puhelin +46 42 269 190
Fax +46 42 269 195

TANSKA

Teleste Tanska

Toftevej 8
D-3450 Allerød
Puhelin +45 48 146 983
Fax +45 48 146 987

NORJA

Teleste Norge A/S

Kirkeveien 59
Boks 96, N-1322 Hovik
Puhelin +47 67 537 528
Fax +47 67 591 756

ENGLANTI

Labgear Ltd

P.O.Box 182, Abbey Walk
Cambridge CB1 2QN
Puhelin +44 1223 366 521
Fax +44 1223 316 483

Teleste UK Ltd

Compass House
80-82 Newmarket Road
Cambridge CB5 8DZ
Puhelin +44 1223 505 111
Fax +44 1223 518 370

Teleste Educational (UK) Ltd

7 Hales Road
Leeds LS12 4PL
Puhelin +44 113 279 9116
Fax +44 113 279 8661

SAKSA

Teleste GmbH

Brüsseler Strasse 12
D-30539 Hannover
Puhelin +49 511 875 850
Fax +49 511 861 320

BELGIA

Teleste Belgium

Excelsiorlaan 3
B-1930 Zaventem
Puhelin +32 2 711 0090
Fax +32 2 711 0099

HOLLANTI

Teleste Netherlands

Larikslaan 6J
NL-3833 AM Leusden
Puhelin +31 33 432 1220
Fax +31 33 432 1222

RANSKA

Teleste France

1, rue de la Haye
Le Dôme, Roissypôle
95731 Roissy CDG Cedex
Puhelin +33 1 4919 2188
Fax +33 1 4919 2100

Auditek SA

15, rue Vignon
F-75008 Paris
Puhelin +33 1 5330 4156
Fax +33 1 5330 4199

ESPANJA

Teleste Spain

Lopez de Hoyos, 35-1
28002 Madrid
Puhelin +34 91 745 9963
Fax +34 91 745 9993

KIINA

Teleste Peking Representative Office

Rm 504, A Bld
Fushua Mansion
No 8 Chaoyangmen North Avenue
Beijing
Puhelin +86 10 6554 2974
Fax +86 10 6554 3134

USA

Teleste Educational LLC

240 Grandon Blvd
Suite 203 B
Key Biscayne FL 33149
Puhelin +1 305 361 0020
Fax +1 305 361 7793

www.teleste.com